

TMO

FENOLOJİK DEĞERLENDİRME

www.tmo.gov.tr

HUBUBAT VE BAKLIYATTA YAĞIŞ, EKİLİŞ VE GELİŞİM ANALİZİ

(Nisan 2023 Değerlendirmesi)

YAĞIŞ DEĞERLENDİRMESİ

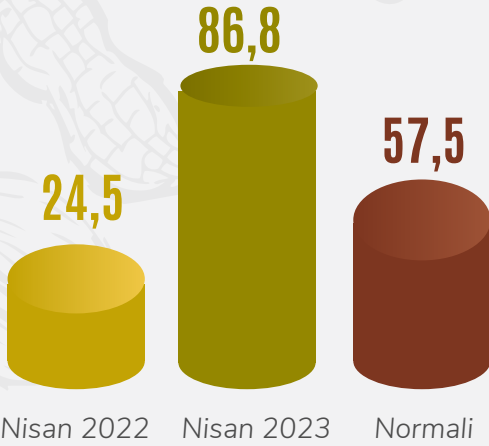
Ülkemizde yağış ortalaması;

2022 Nisan ayında 24,5 mm,

2023 Nisan ayında 86,8 mm,

Normali 57,5 mm'dir.

Yağış Miktarı (mm)

Yağışlarda,
normaline göre %51,
geçen yıl Nisan ayına
göre %100'den fazla
artış gözlenmiştir.

Bölge geneli yağışlar ise tüm bölgelerde normallerinin üzerinde gerçekleşmiş, en fazla artış %82 ile Marmara ve Karadeniz bölgelerinde kaydedilmiştir. Karadeniz Bölgesi nisan ayı yağışları son 63 yılın en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir.

Yağışlarda Hatay, Kilis ve Gaziantep çevrelerinde normallerine göre %60 azalma, Trakya, Batı Karadeniz, Balıkesir, Samsun, Amasya, Tokat, Ordu, Giresun, Trabzon, Gümüşhane, Erzincan, Tunceli, Adana, Kahramanmaraş, Osmaniye çevreleri ile Antalya ve Mersin'in doğu kesimlerinde ve İzmir'in batısında 100'den fazla artış gerçekleşmiştir.

İl geneli yağışlarda en fazla yağış 165.7 mm ile Bingöl'de meydana gelirken, Kırklareli son 63, Edirne son 41 yılın en yüksek nisan ayı yağışını almıştır. En az yağış alan ilimiz ise 25.8 mm ile Kilis olmuştur. Normallerine göre en fazla azalma %52 ile yine Kilis'te kaydedilmiştir.

Ülkemizde 1 Ekim 2022-30 Nisan 2023 kümülatif (7 aylık) dönemde ise 374,1 mm yağış gerçekleşirken, normali 431,7 mm (1991-2020) ve geçen yıl 408,9 mm'dir. Yağışlarda normaline göre %13, geçen yıl yağışlarına göre %9 azalma gerçekleşti.

Su yılı yağışları Karadeniz Bölgesi hariç tüm bölgelerde normallerinin altında gerçekleşmiş, en fazla azalma %27 ile Marmara Bölgesi'nde meydana gelmiştir.

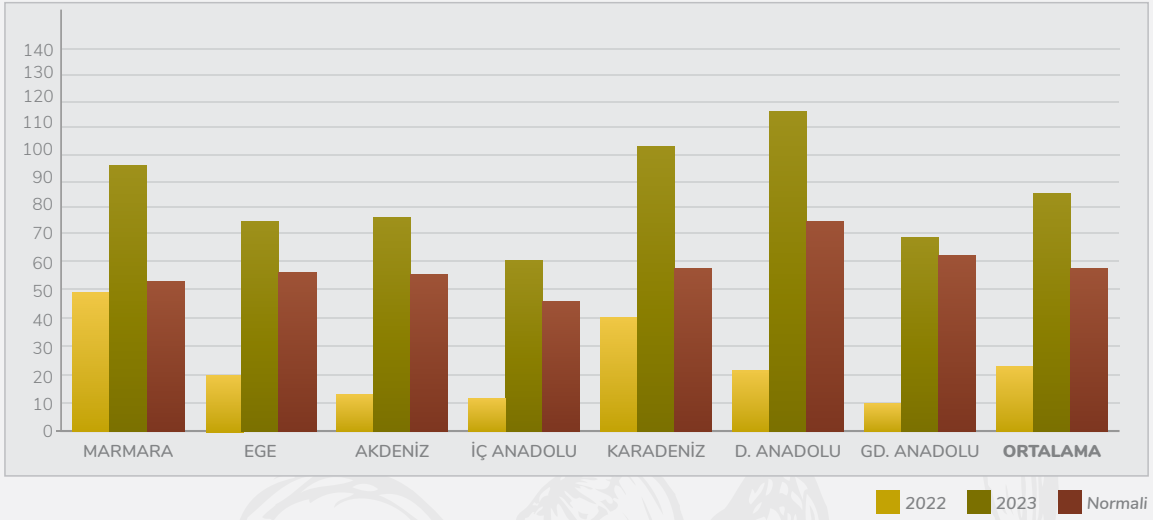
2023 su yılı yağışları normallerine göre Tekirdağ, Edirne, Çanakkale, Osmaniye, Hatay ile Van, Ağrı ve Iğdır'ın doğu kesimlerinde %40'tan fazla azalma, Samsun, Ordu, Giresun, Erzincan, Tunceli, Elazığ ve Adıyaman çevrelerinde ise %40'a kadar artma göstermiştir.

İl geneli yağışlarda en fazla yağış 925.0 mm ile Rize'de, normaline göre en fazla artma %21 ile Tunceli'de gerçekleşmiştir. En az yağış alan ilimiz 158.8 mm ile Iğdır, normaline göre en fazla azalma gösteren ilimiz ise %51 ile Hatay olmuştur.

1-30 Nisan Yağış Grafiği (mm)

Nisan Ayı Yağışları

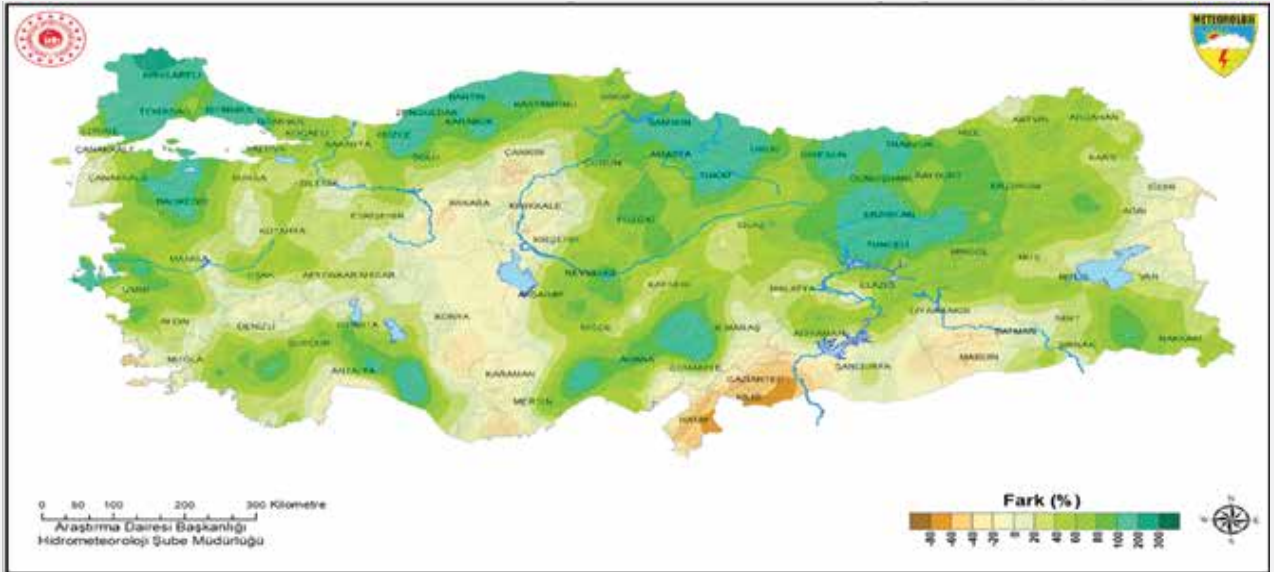
Normaline Göre;

Tüm bölgelerde **%11- 82 daha fazla** gerçekleşmiştir.

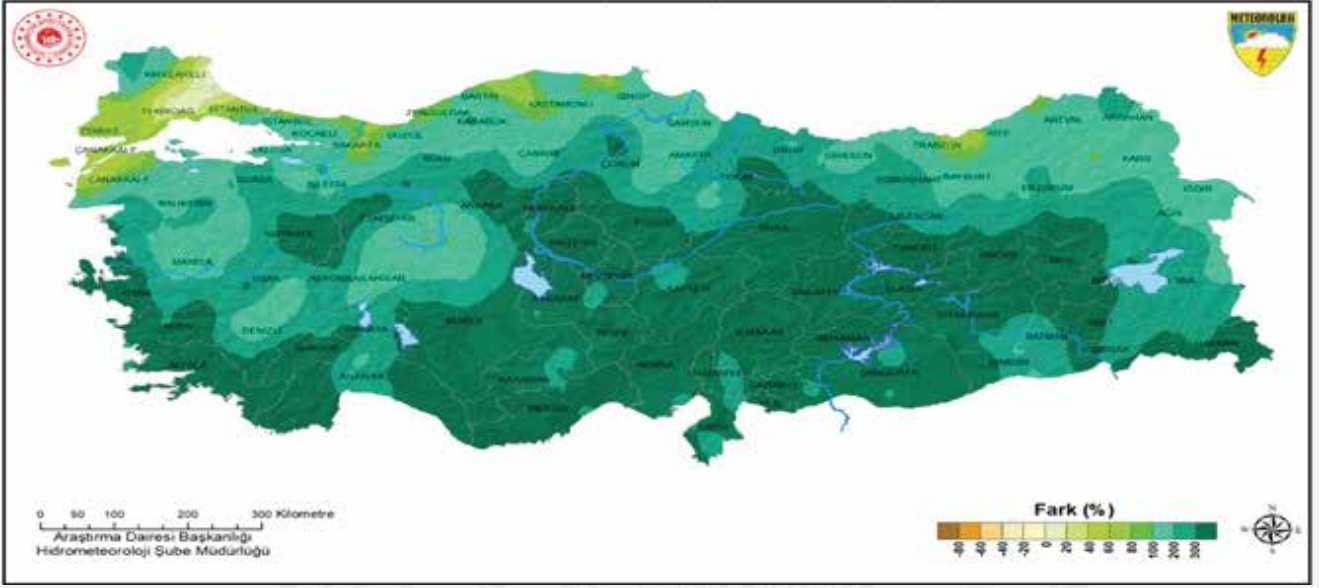
Geçen Yıla Göre;

Tüm bölgelerde **%91-100'den daha fazla** gerçekleşmiştir.

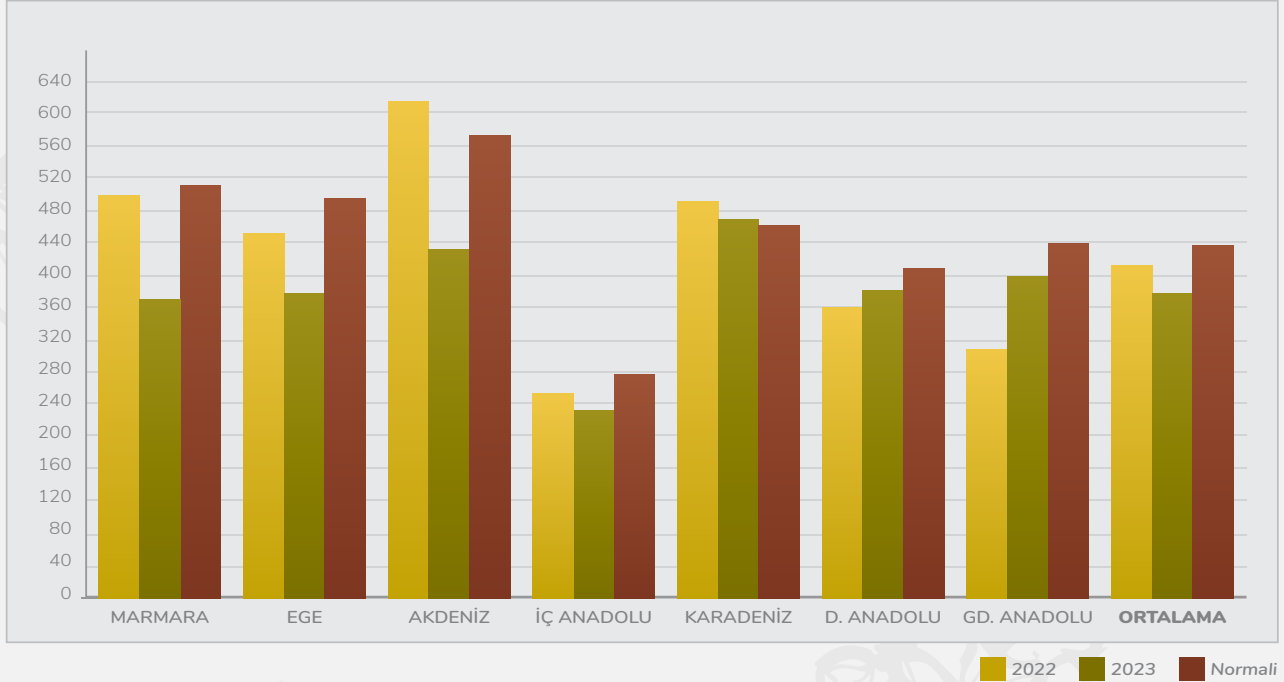
NİSAN-2023 ALANSAL YAĞIŞLARIN NORMALERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

NİSAN-2023 ALANSAL YAĞIŞLARIN GEÇEN YIL KARŞILAŞTIRILMASI

1 Ekim - 30 Nisan 2023 Kümülatif Yağış Grafiği (mm)

Kümülatif Yağışlar

Normaline Göre;

Normaline göre; Karadeniz Bölgesinde normal seviyesinde, diğer bölgelerde **%5-27 daha az** gerçekleşmiştir.

Geçen Yıla Göre;

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde **%7-38 daha fazla**, diğer bölgelerde **%4-29 daha az** gerçekleşmiştir.

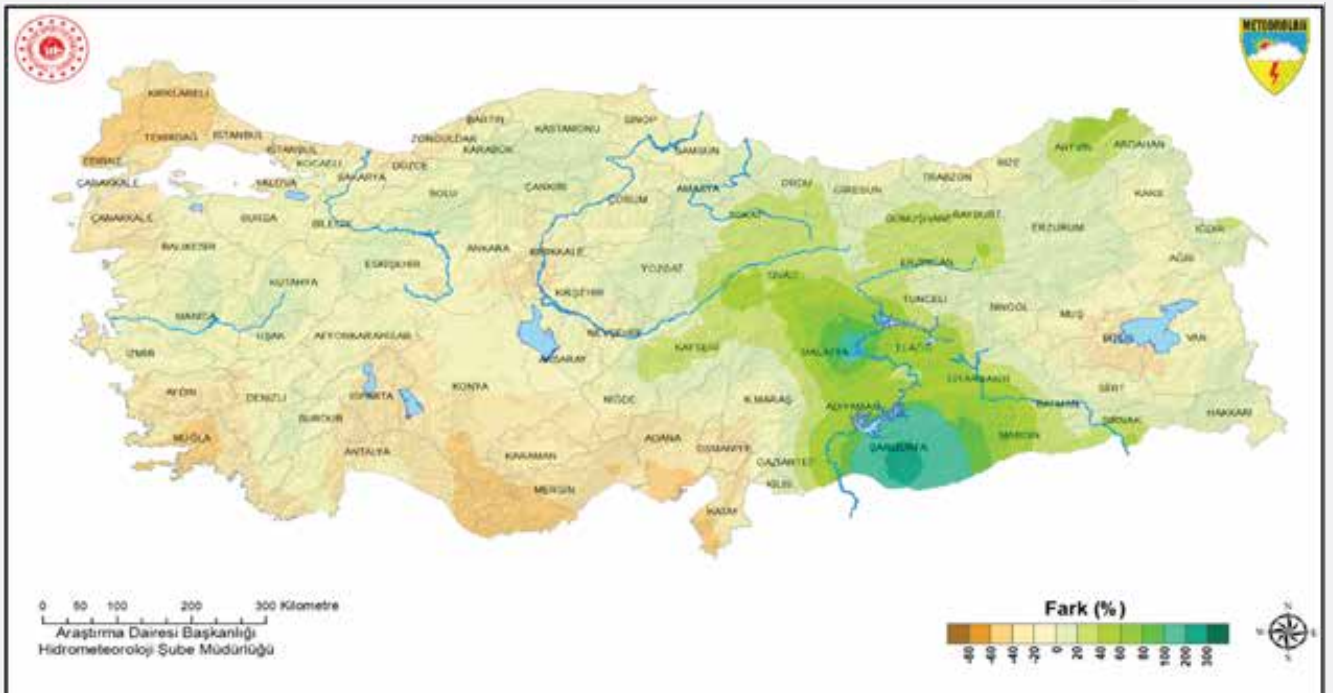
SU YILI YAĞIŞLARIN NORMALERİ KARŞILAŞTIRILMASI

(1 Ekim 2022 - 30 Nisan 2023)

SU YILI YAĞIŞLARIN GEÇEN YIL KARŞILAŞTIRILMASI

(1 Ekim 2022 - 30 NİSAN 2023)

İç Anadolu Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %36'sı);

Bölgenin nisan ayı yağışı 60.2 mm, normali 45.5 mm ve 2022 yılı Nisan ayı yağışı 13.0 mm'dir. Yağışlarda normaline göre %32, 2022 yılı Nisan ayı yağışlarına göre %100'den fazla artma gerçekleşti.

Bölge genelinde yazlık ekilişler ve yulaf ekilişleri tamamlanmıştır. Konya'daki kıraç arazilerde çoğunlukla kardeşlenme sonu veya sapa kalkma dönemi başında olan hububat bölgenin geri kalanında sapa kalkma döneminde. Yazlık olarak ekilen hububat ise kardeşlenme döneminde.

Konya'da mart-nisan aylarındaki yağışlarla beraber kıraç arazilerde daha önce yaşanan kuraklığın etkileri çoğu tarlada (kıraç alanların % 90-95'i) ortadan kalkmıştır. Ancak kuraklığa ileri derecede maruz kalan bazı kıraç arazilerde kuraklığa bağlı tohum kayıplarından kaynaklı lokal boşluk ve seyrekliklerin bulunduğu araziler de (kıraç alanların % 5-10'u) mevcuttur. Bu arazilerde kardeşlenme ile bu boşlukların kapatılamadığı görülmüştür.

Eskişehir'de mart ayının son günlerinde gerçekleşen şiddetli don hadisesi nedeniyle yeşil aksamda tespit edilen olumsuzluklar büyük oranda ortadan kalkmış olup kayda değer oranda verim kaybı beklenmemektedir. Sulanabilir arazilerde bazı üreticilerin nisan ayı içerisinde sulama işlemine gerek görmediği öğrenilmiştir.

Konya'da iklimde yaşanan ani sıcaklık değişimleri nedeniyle sulu arazilerdeki özellikle 6 sıralı erkenci arpalarda başak çıkarma başlamış olup fenolojik gelişim normallere göre yaklaşık 10 gün önden gitmektedir. Beyşehir ilçesinde göle yakın taban suyu yüksek bazı tarlalarda su kesmesine bağlı kısmi zararlar mevcuttur. Yunak ilçesinde kıraç arpalarda lokal olarak "arpa sarı cücelik virüsü" görüldüğü bilgisi alınmıştır.

Aksaray'da ekilişlerin yaklaşık % 85'i gübreli, % 15'i gübresiz yapılmış, buğdayda dekara 15-20 Kg gübre kullanılmıştır. Kırıkkale'de gübresiz ekiliş yapılmamış buğdayda dekara 12-15 Kg, arpada 10-12 Kg kullanıldığı görülmüştür.

Mart ayında başlayan üst gübreleme ve yabancı ot mücadele işlemleri yüksek kesimlerde (Yozgat) devam etmekte iken bölgenin geri kalanında tamamlanmıştır. Eskişehir, Ankara ve Kırıkkale'de mart ve nisan ayında gerçekleşen yoğun yağışlar sebebiyle mantari hastalıklar ve kök çürüğü hastalığı tespit edilmiş olup, üreticiler tarafından gerekli mücadele yapılmaktadır.

Mayıs-haziran aylarında bir miktar daha yağış alınması durumunda bölge genelinde verim miktarının geçen yıla oranla artacağı değerlendirilmektedir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %15'i);

Bölgenin nisan ayı yağışı 69.0 mm, normali 62.4 mm ve 2022 yılı Nisan ayı yağışı 10.7 mm'dir. Yağışlarda normaline göre %11, 2022 yılı Nisan ayı yağışına göre %100'den fazla artma gerçekleşti.

Mart ve nisan yağışlarının etkisi ile kuruya ve suluya ekiliş yapılan alanlarda hububat gelişimi arasında fark bulunmamakta olup bitki gelişimi normal seyrinde devam etmektedir.

Hububat Batman ilinin geç ekilen bölgelerinde başaklanma dönemine girmek üzere iken bölge genelinde başaklanma dönemindedir. Adıyaman'da ise başaklanma dönemi tamamlanmak üzeredir.

Diyarbakır'da havaların ısınmasıyla beraber daha önceki dönemlerde ortaya çıkan sararmalarda iyileşmeler görülmüştür. Adıyaman ili Kahta ilçesinin belirli bölgelerinde dolu yağışı nedeniyle zarar görülen alanlar mevcuttur.

Septoria (yaprak leke) hastalığına karşı uygulanan ilaçlamalardan olumlu sonuçlar alınmıştır. Adıyaman'da yağış sonrası seyreden sıcak havalar nedeniyle pas hastalıklarına karşı mücadele yapılmıştır. Batman ve Siirt illerinde yabancı ot ilaçlaması, gübreleme ve pas ilaçlaması bitmiş olup, süne zararlısının gelişimi ve yoğunluğu takip edilerek ilaçlama yapılmakta olduğu gözlemlenmiştir.

Son aylarda düşen yağışlar verim artışının olacağı yönündeki beklentiyi artırmıştır.

Ekstrem bir durum gerçekleşmediği müddetçe özellikle Şanlıurfa ve Batman'da geçen seneye oranla verimin artması beklenmektedir.

Diyarbakır'da Haziran ayının sonlarına doğru hasadın başlayacağı öngörülmektedir.

Marmara Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %11'i);

Bölgenin nisan ayı yağışı 94.5 mm, normali 51.9 mm ve 2022 yılı Nisan ayı yağışı 49.6 mm'dir. Yağışlarda normaline göre %82, 2022 yılı Nisan ayı yağışlarına göre %91 artma gerçekleşti.

Buğday Kocaeli'nde sapa kalkma döneminde; Kırklareli'nde sapa kalma dönemi tamamlanmış başaklanma döneminin başı olan bayrak yaprak çıkarma aşamasında olup bölgenin geri kalanında başaklanma dönemindedir. Bitki gelişimi normal seyrinde devam etmektedir. Nisan ayının yağışlı geçmesi ay içinde yapılan üst gübreleme işlemini yararışlı hale getirmiştir.

Balıkesir'de lokal olarak iyi yağış alan taban arazilerde özellikle arpada bitki gelişimi hızlı olmuş bu da bitkinin boylanmasına ve bazı alanlarda yer yer yatmalara neden olmuştur. Kırklareli'nde üreticilerin ağırlıklı kısmı iki kez olmak üzere toplam 30 kg üre gübresi kullanmış olup ayrıca şu an yağış sonrası sahanın gübrelemeye elverişli olması halinde tane gübresi olarak bir kısım üreticiler de bir defada toplam 30 kg %26'lık Nitrat kullanmaya hazırlanmaktadır.

Havaların yağışlı gitmesi külleme ve pas hastalığı riskini arttırmış olup bu tarz mantari hastalıklara karşı ilaçlamalar devam etmektedir. Tekirdağ'da mayıs ayı içerisinde fazla yağış alınması durumunda üreticilerce başakta oluşabilecek fusarium hastalığına karşı koruyucu amaçlı 3. kez fungusit uygulamasının yapılması planlanmaktadır.

Kocaeli'nde nisan ayının yağışlı geçmesi nedeniyle yabancı ot ilaçlaması yapılamamıştır.

Tekirdağ'da kışlaklardan süne inişlerinin tamamlandığı, süne survey çalışmalarının henüz başlamadığı, mayıs ayının ilk haftası kıymetlendirme surveyi çalışmalarının başlayacağı, Edirne'de ise ergin süne sayımlarının devam ettiği öğrenilmiş olup, geçen yıla göre ufak çaplı artış gözlenmiş olmakla birlikte konu takip edilmektedir.

Bitki gelişimi iyi durumda olup, mayıs ayında yeterli yağış alınması durumunda rekoltenin geçen yıla göre iyi olacağı tahmin edilmektedir.

Karadeniz Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %10'u);

Bölgenin nisan ayı yağışı 102.3 mm, normali 56.2 mm ve 2022 yılı Nisan ayı yağışı 40.8 mm'dir. Yağışlarda normaline göre %82, 2022 yılı Nisan ayı yağışlarına göre %100'den fazla artma gerçekleşti.

Özellikle iç kesimlerde kalan illerde daha önceki aylarda bitki gelişimi için yetersiz olan yağışlardan sonra mart ve nisan ayı içerisinde gerçekleşen yağış miktarı bitki gelişimi için olumlu yönde etkili olmuştur. Çorum'da sonbahar ve kış aylarında yağışların yetersiz olması bitkilerin gelişim evrelerinde gecikmelere yol açmasına rağmen mart ayında üreticilerin kullandıkları gübrelerin yağışlarla desteklenmesi ve nisan ayı içerisinde devam eden yağışların da etkisiyle hububat gelişimi hızlanmış olup iyi bir gelişim süreci seyretmektedir.

İç kesimlerde kalan illerde buğday sapa kalkma döneminde olup arpa tarlalarında başaklanmalar gözlenmeye başlamıştır. Samsun ve Sinop illerinin kıyı kesimde yer alan ilçelerinde hububatta başaklanmanın başladığı tespit edilmiştir.

Amasya ve Tokat illerinde daha önceki aylarda taban gübresinin az kullanılması ve kuraklık nedeniyle bazı tarlalarda görülen sararmaların nisan ayında alınan yağışlar ve yağış öncesi atılan üst gübrelerle toparlandığı görülmüştür.

Nisan ayının aşırı yağışlı geçmesi nedeniyle bazı tarlalarda görülen pas hastalığı ile mücadele için ilaçlama çalışmaları yapılmaktadır. Samsun ve Sinop ilinde geçen aylarda görülen sararmaların genel itibariyle toparladığı, bitkinin sağlıklı görünümde olduğu gözlenirse de bazı tarlalarda sararmaların devam ettiği görülmektedir.

Yer yer tarla farelerinin zarar oluşturduğu gözlemlenmiştir.

Önümüzdeki dönemde herhangi bir olumsuzluk yaşanmaması durumunda bölgede verimin iyi olacağı tahmin edilmektedir.

Akdeniz Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %9'u);

Bölgenin nisan ayı yağışı 76.9 mm, normali 53.5 mm ve 2022 yılı Nisan ayı yağışı 13.0 mm'dir. Yağışlarda normaline göre %44, 2022 yılı Nisan ayı yağışlarına göre %100'den fazla artma gerçekleşti.

Hububat Mersin ili Silifke ilçesi ve Hatay ilinde sarı olum evresinde olup hasadın mayıs sonu - haziran ayı başında başlayacağı bilgisi alınmıştır.

Antalya'nın sahil kesimi, Gaziantep'in Karkamış, Kilis, Şahinbey ve Oğuzeli ilçelerinin güney kesimlerinde hububat genel olarak süt olumu evresine girmiş olup İslahiye, Nurdağı, Yavuzeli ve Araban bölgelerinde ise çiçeklenme dönemindedir. Kahramanmaraş'ta hububat başak oluşum evresine girmiş olup, Elbistan ilçesinde sapa kalkma evresindedir.

Adana'da önceki dönemlerde yaşanan kuraklık, bitkinin strese girmesine neden olmuş, böylelikle bitkinin sapa kalkma ve başaklanma zamanı etkilenmiş olup bitki boyu normale göre kısa kalmış ve erken başaklanma görülmüştür, bu durumun verim üzerinde olumsuz etkiye sahip olacağı değerlendirilmekte olup geçen yıla göre az da olsa verim kaybı olacağı öngörülmektedir.

Kahramanmaraş'ta nisan ayı içerisinde üreticiler tarafından pas ve yaprak bitine karşı mücadele yapılmıştır. İlaçlanan arazilerde olumlu yönde gelişme olduğu gözlenmiştir. Bazı üreticiler süne mücadelesi yapmaktadır.

Gaziantep'te kışlaklardan inen ergin sünelerin doğal ölümleri gerçekleşmiştir. Sünelerin bitkilere bıraktıkları yumurtalarından çıkışlar başlamış olup nimfler görülmektedir. Zararının 3 gömlek değiştirmesi ve başaklara zarar vermeye başlamasıyla birlikte ekonomik zarar eşiğinin aşılması durumunda ilaçlamalar başlayacaktır. Fakat bazı üreticilerin süne mücadelesi yapmaya başladığı bilgisi alınmıştır.

Gaziantep ili Karkamış, Oğuzeli ve Şahinbey ilçelerinde arpaların; mayıs sonu - haziran ayı başında hasada geleceği tahmin edilmektedir. Buğdayda ise hasadın haziran ayının ortalarında başlaması beklenmektedir. Gaziantep'te genel olarak yeterli yağış alındığından rekoltenin yüksek olması beklenmektedir.

Doğu Anadolu Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %10'u);

Bölgenin nisan ayı yağışı 116.4 mm, normali 74.3 mm ve 2022 yılı Nisan ayı yağışı 27.7 mm'dir. Yağışlarda normaline göre %57, 2022 yılı Nisan ayı yağışlarına göre %100'den fazla artma gerçekleşti.

Yağış durumu ay içerisinde mevsim normallerinin üzerinde gerçekleşmiştir.

Yazlık ekilişler büyük ölçüde tamamlanmış olup nisan ayında yağışlardan dolayı ekilemeyen bir kısım arazinin mayıs ayının ilk haftasında ekilerek yazlık ekilişlerin tamamlanması beklenmektedir.

Üst gübreleme çalışmaları devam etmektedir. Yazlık ekiliş yapılan arazilerde yer yer çıkışlar başlamıştır.

Ege Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %9'u);

Bölgenin nisan ayı yağışı 74.2 mm, normali 54.0 mm ve 2022 yılı Nisan ayı yağışı 21.1 mm'dir. Yağışlarda normaline göre %37, 2022 yılı Nisan ayı yağışlarına göre %100'den fazla artma gerçekleşmiştir.

Yulaf ve yazlık hububat ekilişleri tamamlanmıştır. Yağışların etkisi ile buğday ve arpaların gelişimi iyi yönde seyretmiştir.

Aydın ve Denizli ilinin turfanda hasat bölgesi olan Buldan-Sarayköy ve Merkez ovalarında hububatın genel itibari ile başaklanma döneminde olduğu, erkencilerde çiçeklenmenin tamamlanarak süt olum dönemine girdiği gözlemlenmiştir. Süt olum döneminde görülen yağışların da verim açısından faydalı olacağı ve bu bölgelerde iklim koşulları uygun olması halinde mayıs sonu - haziran ayı başında hasada girileceği öngörülmektedir.

İzmir ve Manisa hinterlandında ise hububat genel anlamda başaklanma döneminde iken erken ekim ve çeşit özelliğine bağlı olarak da yer yer çiçeklenmelerin olduğu gözlemlenmiştir. Bölgenin daha iç kesiminde kalan karasal iklimin görüldüğü alanlarda ise sapa kalkma dönemi yeni başlamıştır.

Bitki gelişim durumu normal olup, üst gübre kullanımı ve yabancı ot mücadelesi tamamlanmıştır.

Nisan ayında yağışlı gün sayısının fazla olmasının da etkisiyle lokal olarak sarı pas hastalığı ile septoria (yaprak lekesi) hastalığı görülmüş olup ay içinde bu hastalıklara karşı ilaçlama yapıldığı öğrenilmiştir ve verim kaybına sebebiyet verecek ciddi bir durum bulunmamaktadır.

Denizli ve Burdur illerinde dekara ortalama verimlerin geçtiğimiz yıl ile kıyaslandığında %10-15 fazla olabileceği beklenmektedir.

2022/23 Sezonu

YAĞIŞ ve HUBUBAT GELİŞİMİ Değerlendirmesi

Türkiye geneli Nisan ayı yağışları; normalinin ve geçen yıl nisan ayı yağışlarının üzerinde gerçekleşti. Bölge geneli yağışlar ise tüm bölgelerde normallerinin üzerinde gerçekleşmiş, en fazla artış %82 ile Marmara ve Karadeniz Bölgelerinde kaydedilmiştir. Karadeniz Bölgesi nisan ayı yağışları son 63 yılın en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir.

Yazlık hububat ve yulaf ekilişleri Doğu Anadolu Bölgesi haricinde tüm bölgelerde tamamlanmıştır. Üst gübreleme ve yabancı ot mücadelesi İç Anadolu'nun yüksek kesimleri ile Doğu Anadolu Bölgesi'nde devam etmekte olup diğer bölgelerde tamamlanmıştır. Ülke genelinde nisan ayının yağışlı geçmesi külleme ve pas gibi mantari hastalık riskini artırmış olup bu tarz hastalıklara karşı ilaçlama işlemleri devam etmektedir.

Hububat İç Anadolu, Karadeniz Bölgesinin iç kesimlerinde sapa kalkma, Karadeniz Bölgesi'nin sahil kesimi, Güneydoğu Anadolu, Marmara Bölgelerinde başaklanma döneminde, Ege ve Akdeniz Bölgelerinde başaklanma dönemi sonlarında olup yer yer olum dönemine giren alanlar tespit edilmiştir.

Balıkesir'de lokal olarak iyi yağış alan taban arazilerde özellikle arpada bitki gelişimi hızlı olmuş, bu da bitkinin boylanmasına ve bazı alanlarda yer yer yatmalara neden olmuştur.

Marmara'da süne tespit, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu'da süne ile mücadele çalışmaları başlamıştır.

Hububat Mersin ili Silifke ilçesi ve Hatay ilinde sarı olum evresinde olup hasadın mayıs sonu - haziran ayı başında başlayacağı bilgisi alınmıştır. Antalya'nın sahil kesimi, Aydın ve Denizli ilinin turfanda hasat bölgesi olan Buldan-Sarayköy ve Merkez ovalarında hububatın genel itibari ile başaklanma döneminde olduğu erkencilerde çiçeklenmenin tamamlanarak süt olum dönemine girdiği gözlemlenmiştir.

Adana'da önceki dönemlerde yaşanan kuraklık, bitkinin strese girmesine neden olmuş, bitki boyu normale göre kısa kalmış ve erken başaklanma görülmüştür ve bu durumun verim üzerinde geçen yıla göre az da olsa bir kayıp oluşturacağı öngörülmektedir.

Konya'da iklimde yaşanan ani sıcaklık değişimleri nedeniyle sulu arazilerdeki özellikle 6 sıralı erkenci arpalarda başak çıkarma başlamış olup normallere göre fenolojik gelişim yaklaşık 10 gün önden gitmektedir.

Bitki gelişimi ülke genelinde iyi durumda olup iç kesimlerde mayıs, yüksek kesimlerde ise haziran ayında yeterli yağış alınması durumunda rekoltenin özellikle Marmara ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde geçen yıldan daha iyi olacağı, bu durumun ise ülke geneli buğday ve arpa rekoltesini artıracığı değerlendirilmektedir.

Mayıs ayının yağışlı geçmesi sebebiyle ülke genelinde hasadın mayıs sonu - haziran ayı başında başlayacağı tahmin edilmektedir.

MISIR;

Akdeniz Bölgesi (ülkemiz mısır ekilişinin %22'si);

► I. ürün mısır ekilişleri Akdeniz Bölgesinde 21 Şubat'ta başlamış olup 31 Mart'ta tamamlanmıştır. Bitki çıkışları sorunsuz bir şekilde gerçekleşmiş olup gelişimi iyi durumdadır. Bitki boyları 25-50 cm seviyelerine ulaşmıştır.

► Adana'da bitki boyları 25-35 cm seviyelerine ulaşmış olup herhangi bir olumsuz durum gözlenmemiştir.

► Hatay ilinde I. ürün mısır ekilişleri şubat ayı sonunda başlamış olup nisan ayı ortasında tamamlanmıştır. Yörede pamuktan bir miktar mısıra kayış olduğu gözlenmiştir. Bitki çıkışları tamamlanmış olup gelişimi sağlıklı bir şekilde devam etmektedir.

► Kahramanmaraş ilinde nisan ayı içerisinde bazı günlerde alınan fazla yağış nedeniyle arazideki su birikmelerine bağlı olarak kısmi sararmalar meydana gelmiştir.

► Mersin ilinde bitki gelişimi normal seyrinde devam etmekte olup herhangi bir olumsuz durum gözlenmemiştir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi (ülkemiz mısır ekilişinin %21'i);

► Güneydoğu Anadolu Bölgesinde meydana gelen deprem ve sel neticesinde mısır ekilişlerinde gecikmeler yaşandığından mart ayı ortalarında başlayan ekilişler nisan ayı sonunda tamamlanmıştır.

► Adıyaman ilinde nisan ayı yağışlı geçmiştir. Bitki boyu 15 cm olup 4-5 yapraklı dönemindedir. Yörede pamuk ekim alanlarından mısıra bir miktar kayma olduğu gözlenmiştir.

► Diyarbakır ilinde mısır ekilişleri nisan ayı içerisinde tamamlanmıştır. Yörede geçen yıl pamuk piyasa fiyatlarının düşük seyretmesi nedeniyle 1. ürün mısır ekilişlerinde pamuk ekim alanlarından mısıra bir miktar kayış olduğu görülmüştür.

► Gaziantep ilinde bitki çıkışları tamamlanmıştır. Bitki boyu ortalama 20-25 cm aralığındadır. Tarlalar yeterli yağış aldığından genel olarak sulama yapılmamıştır. Önümüzdeki günlerde ara çapalaması yapıldıktan sonra üst gübreleme işlemlerine başlanacaktır. Bitki çıkışlarında ve gelişiminde herhangi bir olumsuzluk görülmemiştir. Mısır ekim alanlarından makarnalık ve ekmeklik buğdaya bir miktar kayma olduğu görülmüştür.

► Batman, Siirt ve Hakkâri illerinde hava sıcaklıkları mevsim normallerinde seyretmiştir. Bitki çıkışları tamamlanmış olup gelişimi iyi şekilde devam etmektedir. Yörede özellikle pamuk ekili alanlardan bir miktar 1.ürün mısıra kayma olduğu, dolayısıyla mısır ekim alanlarının geçen yıla göre bir miktar artacağı beklenmektedir.

Marmara Bölgesi (ülkemiz mısır ekilişinin %7'si);

► Marmara bölgesinde ekilişler nisan ayının ikinci yarısından itibaren başlamış olup %12 seviyesine ulaşmıştır.

► Balıkesir ilinde mısır ekim alanlarından özellikle domates ve şeker pancarına bir miktar kayma olması beklenmektedir.

► Sakarya ilinde ekilişler yaklaşık %60 seviyesine ulaşmış olup yağış durumuna göre ekilişlerin mayıs ayı içerisinde tamamlanması beklenmektedir.

İç Anadolu Bölgesi (ülkemiz mısır ekilişinin %38'i);

► İç Anadolu Bölgesinde ekilişler nisan ayı içerisinde başlamış olup %67 seviyesine ulaşmıştır.

► Konya-Karaman illerinde nisan ayı ortasında başlanan mısır ekilişlerinin mayıs ayının ikinci haftasında tamamlanması beklenmektedir. Bölgede mısır ekilişlerinin bir miktar azalacağı, bu alanların buğday-arpa ve şeker pancarına kayacağı beklenmektedir. Nisan ayında alınan yağışlara bağlı olarak ilave bir sulama yapılmadan ekimler gerçekleştirildiğinden bu durumun bitki çıkışı ve gelişimine olumlu yansıtacağı tahmin edilmektedir. Halihazırda bitkide herhangi bir hastalık ve zararlıya rastlanılmamıştır.

► Kırıkkale yöresinde geçen yıl ekim yapılan bazı noktalarda bu dönem su kaynaklarının yetersiz olması nedeniyle ekim yapılmadığı, dolayısıyla mısır ekilişlerinde geçen yıla göre bir miktar azalma yaşanacağı tahmin edilmektedir.

Ege Bölgesi (ülkemiz mısır ekilişinin %7'si);

► Ege Bölgesinde mısır ekilişleri nisan ayının ikinci yarısından itibaren başlamış olup %19 seviyesine ulaşmıştır.

► İzmir ilinde ekilişlerin %30'u tamamlanmış olup bitki çıkışlarında herhangi bir sorun yaşanmamıştır. Yörede özellikle sulama sıkıntısı nedeniyle mısırdan bir miktar alternatif ürünlere kayış olacağı tahmin edilmektedir.

► Denizli ilinde mısır ekilişleri nisan ayı ortalarında lokal olarak başlamasına rağmen havaların yağışlı gitmesi ekilişlerde 10-15 günlük bir gecikmeye sebep olmuştur. Uygun iklim koşullarının oluşmasıyla birlikte ekilişlerin mayıs ayının ikinci haftasından itibaren hızlanacağı düşünülmektedir. Özellikle Çivril-Çal-Baklan yöresi ile Menderes Havzasında su yetersizliği nedeniyle mısır ekilişlerinin bir miktar azalacağı, bu alanların hububat ve çerezlik ayçiçeğine kayacağı tahmin edilmektedir.

Karadeniz Bölgesi (ülkemiz mısır ekilişinin %4'ü);

- ▶ Karadeniz Bölgesinde ekilişler 24 Nisan'da başlamış olup %14 seviyesine ulaşmıştır.
- ▶ Bölgedeki ekilişin yaklaşık %60'nın gerçekleştiği Amasya ve Tokat illerinde Mayıs ayı sonuna kadar ekilişlerin tamamlanması beklenmektedir. Yöredeki mısır ekilişlerinin geçen yıl seviyelerinde olacağı tahmin edilmektedir.
- ▶ Samsun ve Sinop illerinde ise yoğun yağışlar nedeniyle ekilişler çok az miktarda yapılmış olup yağış durumuna göre devam edecektir. Yöredeki mısır ekilişlerinin geçen yıl seviyelerinde olacağı tahmin edilmektedir.

BAKLİYAT

KIRMIZI MERCİMEK

Ekiliş ve Bitki Gelişimi Değerlendirmesi

Güneydoğu Anadolu Bölgesi (ülkemiz mercimek ekilişinin %97'si);

- ▶ Adıyaman ve Şanlıurfa illerinde Nisan ayında alınan yağışların etkisiyle kıraç alanlardaki bitki gelişimi gayet iyi seviyede devam etmektedir. Yörede çiçeklenme tamamlanmış olup bakla (kapçık) oluşumu Mayıs ayının ilk haftasında hava sıcaklıklarının artmasıyla birlikte hız kazanmıştır.
- ▶ Diyarbakır'da Nisan ayının soğuk geçmesinden dolayı bitki gelişiminde bir miktar yavaşlama gözlenmiştir. Yörede yaprak gübresi uygulaması tamamlanmıştır. Bitki bakla (kapçık) oluşumu döneminde olup boyu 25-30 cm seviyelerindedir.
- ▶ Kahramanmaraş'ta hava sıcaklıklarının Nisan ayı içerisinde düşük seyretmesinden dolayı çiçeklenme dönemi Mayıs ayına sarkmıştır. Yörede yabancı ot mücadelesi devam etmektedir. Nisan ayı içerisinde alınan yağışlarla birlikte bitki gelişimi iyi seviyede devam etmektedir.
- ▶ Gaziantep ve Kilis yörelerinde bakla (kapçık) oluşumu başlamış olup havaların ısınmasıyla birlikte tane oluşumunun hız kazanması beklenmektedir. Yörede bitki gelişimi iyi seviyede olup bitki boyu 20-30 cm seviyelerindedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde kırmızı mercimek ekim alanlarında bitki gelişiminin iyi seyrettiği, çiçeklenme döneminin büyük oranda tamamlandığı, bakla (kapçık) oluşum dönemine geçildiği, bölgede bitki gelişimini olumsuz etkileyecek her hangi bir hastalık ve zararlının bulunmadığı gözlemlenmiştir. Bölgede nisan ayı geneli hava sıcaklıklarının düşük olması nedeniyle bitkinin bakla (kapçık) oluşum dönemini geciktirdiğinden hasatının da mayıs ayının sonuna sarkması beklenmektedir. Bitki gelişim dönemi boyunca genel olarak iklimsel faktörlerin olumlu seyrettiği, hasat dönemine kadar herhangi bir olumsuz durum yaşanmaması halinde verim ve kalitenin geçen yıldan daha iyi olacağı, dolayısıyla bu durumun rekolteyi bir miktar arttıracığı beklenmektedir.

NOHUT

Ekiliş ve Bitki Gelişimi Değerlendirmesi

Güneydoğu Anadolu Bölgesi (ülkemiz nohut ekilişinin %10'u);

Kışlık nohut ekilişleri Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Aralık ayının son haftasında başlamış olup Şubat ayı sonu itibariyle tamamlanmıştır.

► Adıyaman da bitki gelişimi normal düzeyde olup çiçeklenme dönemi başlamıştır. Bitki boyu 25-30 cm seviyelerindedir. Yörede nisan ayı içerisinde antraknoz (yanıklık) hastalığı mücadelesine başlanmıştır. Nisan ayında alınan yüksek yağışlardan dolayı yer yer kök çürüklüğü hastalığı tespit edilmiştir.

► Diyarbakır yöresinde nisan ayının soğuk geçmesinden dolayı bitki gelişimi yavaşlamış olup soğuklardan dolayı bitkilerde yer yer sararmalar olmuştur. Hava sıcaklıklarının artmasıyla birlikte bitki gelişiminin önümüzdeki günlerde hız kazanması beklenmektedir.

► Gaziantep'de çiçeklenme dönemi büyük oranda tamamlanmış olup bakla oluşumunun hava sıcaklıklarının artmasıyla birlikte hız kazanması beklenmektedir.

İç Anadolu Bölgesi (ülkemiz nohut ekilişinin %70'i);

► Kırıkkale'de çıkışlar tamamlanmıştır. Çıkışlar homojen bir şekilde gerçekleşmiştir. Bitki boyu 8-12 cm seviyelerindedir.

► Konya'da erken ekiliş yapılan yerlerde bitki boyu 10-15 cm, geç ekim yapılan yerlerde ise 5-10 cm seviyelerine ulaşmıştır. Bitkiler ortalama 4-5 yapraklı dönemdedir. Bitki köklerinde nodoziteler görülmeye başlanmıştır. Mart ve nisan aylarında alınan yağışlarla birlikte bitki gelişimi optimum durumdadır.

► Ankara, Kırşehir ve Yozgat'ta nisan ayı sonu itibariyle ekilişler tamamlanmış olup erken ekim yapılan yerlerde çıkışlar başlamıştır. Bitki gelişimini olumsuz etkileyecek herhangi bir hastalık ve zararlı tespit edilmemiştir.

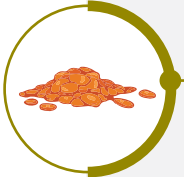
► Çorum'da ekilişler mart ayı içerisinde başlamış olup nisan ayı sonu itibariyle tamamlanmıştır. Erken ekim yapılan alanlarda çıkışlar başlamış olup diğer kısımlarda hava sıcaklığına bağlı olarak mayıs ayı içerisinde çıkışların hız kazanması beklenmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde nohut ekilişlerinin yoğun yapıldığı İç Anadolu Bölgesinde ekilişlerin nisan ayı sonu itibariyle tamamlandığı, erken ekim yapılan alanlarda çıkışların tamamlandığı, diğer alanlarda ise çıkışların yer yer başladığı gözlemlenmiştir. Mart ve nisan ayı içerisinde alınan yağışlarla birlikte her ne kadar ekilişler nisan ayının sonuna sarksa da bitki gelişiminin optimum seviyede olduğu, bitki boyunun 10-15 cm seviyelerine ulaştığı, köklerde nodozite oluşumun başladığı gözlemlenmektedir. Hava sıcaklıklarının mayıs ayı içerisinde artmasıyla birlikte tüm bölgede çıkışların tamamlanması ve bitki boyu uzunluğunun artması beklenmektedir.

YEŞİL MERCİMEK

Ekiliş ve Bitki Gelişimi Değerlendirmesi

► Ülkemiz yeşil mercimek üretiminin yoğun olarak yapıldığı Kulu-Cihanbeyli yörelerinde mercimek ekilişleri mart ayının ilk haftası itibariyle başlamış olup nisan ayı içerisinde tamamlanmıştır. Yörede erken çıkış olan alanlarda bitki boyu 10-15 cm seviyelerinde olup dallanma başlamıştır. Geç ekim yapılan alanlarda ise bitki boyu 5-10

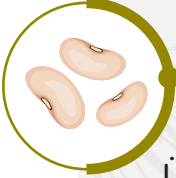
cm seviyelerinde olup 4-5 yaprak döneminde dir. Bitki köklerinde nodoziteler görülmeye başlanmıştır. Yörede mart ve nisan aylarında alınan yağışlarla birlikte bitki gelişimi optimum seviyededir.

► Yozgat ve Kırşehir de ekilişler nisan ayı sonu itibariyle tamamlanmıştır. Yörede yer yer çıkışlar tamamlanmış olup hava sıcaklığına bağlı olarak çıkışların önümüzdeki günlerde tamamlanması beklenmektedir. Bitki gelişimini olumsuz etkileyecek herhangi bir hastalık ve zararlı henüz tespit edilmemiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde yeşil mercimek ekilişleri nisan ayı sonu itibariyle tamamlanmıştır. Mart ve nisan aylarında alınan yağışlarla birlikte bitki gelişiminin iyi seviyede olduğu gözlemlenmiştir. Hava sıcaklıklarının artmasıyla birlikte bitki gelişiminin hız kazanması beklenmektedir.

KURU FASULYE

Ekiliş ve Bitki Gelişimi Değerlendirmesi

Ülkemiz kuru fasulye üretiminin yoğun yapıldığı İç Anadolu Bölgesinde nisan ayında başlaması beklenen ekilişler yağışlardan dolayı mayıs ayının ilk haftasına sarkmıştır. Ekilişlerin mayıs ayı içerisinde hız kazanması beklenmektedir.

ÇELTİK

Ekiliş ve Bitki Gelişimi Değerlendirmesi

Çeltik ekilişleri Samsun, Edirne ve Biga yörelerinde mayıs ayının ilk haftası itibariyle lokal olarak başlamıştır. Diğer yerlerde ise yağış durumuna bağlı olarak ekilişlerin mayıs ayı içerisinde başlaması ve hız kazanması beklenmektedir.

Bu dönem özellikle Biga bölgesindeki sulamanın büyük bir kısmının yapıldığı Bakacak barajı ile Hayrabolu bölgesindeki sulamanın büyük bir kısmının yapıldığı Karaidemir barajlarının su seviyelerinin çok düşük olması nedeniyle bu bölgelerdeki ekim alanlarının büyük bir kısmına izin verilmeyeceği bilgisi alınmıştır.